

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio IV. S. Thomas. Increduli Thomæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO IV.
FESTUM S. THOMÆ,
Apost. & Mart.

Noli esse incredulus sed fidelis. Joan. 20.

Increduli Thomæ.

A.
Ubique mirabilis fuit Thomas, tam ob incredulitatem quam fidem.

Erè dixerim, admirabilem Apostolum præsentem, seu ea factemus, quæ in vivis gessit, seu ea pensamus, quæ post mortem multiplici martyrio coronata expedit AA. Admirandum se fecit, cum à fide tot testibus firmata recederet; mirandum se denuò exhibuit, cum palinodiam cantans regrederetur; Nempe, sicut insignis fuit Thomæ incredulitas, ita potenter insignis extitit Thomæ fides & fidelitas. Incredulitas eousque exivit, ut Christi Domini miraculosam Resurrectionem, Apostolis nuntiantibus se Dominum vidisse, omnem fidem abnegaret, palam professus, se nunquam Magistri sui prodigiosam anastasin crediturum, nec coram præfens oculis suis spectaret fixuram clavorum, & digitum suum mitteret in locum clavorum manumque suam in apertum latas inferens. At verò quæ & quanta hæc audacia? quæ temeritas? divinæ Sapientiam modum præscribere Deumque ad hunc unum se manifestandi modum obligare, ut tangi patiatur cicatrices suas, sine quibus nec credere vellet Christum verè à morte ad vitam remeasse. Nõsse debuit ex Apostolorum relatione, corpus ejus cicatrices retinuisse; scire debuit Oraculum Divinum de Resurrectione datum nec falli posse nec everti; ut ergò tactui tot modis fallaci plus tribuit quam Verbo Dei solidum & fallere nescio? ut quid in dubium traxit Apostolorum asserta? ut quæ ea, quæ sunt supra naturam, per argumenta prorsus naturalia, quæ tactus est, investigare præsumpsit, cum tamen oculi nostri multo tunc accipiantur. Oculos falli, experientiã probatur quotidianã. Quæ ex plebejo, quantæ magnitudinis sol existat, dices, eam vix orbem majorem. Remum aquis immerge translucidis, fractum dices testis oculatus, naturæ ludentis ignarus. Tactu Jacob, pellibus hædinis hirsutis oculis caligantem Isaacum decepit ut benedictionem fratri Esau sumptis

ret. Quæ porrò & quanta hæc superbia fuit, tot se testibus opponere, & dicere: *nisi videro* &c. in ore duorum vel trium testium stat omne verbum, ut probè expendit (1) Cyrillus, hic autem plùs quàm decem erant ejusdem rei contestes, ut mulieres conticescam, & testes quidem oculati; hos omnes falsi redarguere, admirabilem genium importat, quò sibi uni plus arrogat, quàm denis aliis. Rectè eum de hac incredulitate Christus redarguit, in qua non unum tantummodò vel alterum diem sed octo continuos dies perduravit, nunquam fortè locum daturus assertæ veritati, nisi Dominus octavo post Resurrectionem suam die rursus Apostolos suos resalutasset, ubi tum actu præfens erat Thomas; tum primùm firmiter credidit, & palàm professus aliud, quàm oculis fuerit conspicatus, cum digito plagas atrectaret & manum in latus mitteret. *Tangebatur hominem*, ait Aug. (2) *& Deum confitebatur*; aptè Theophyl. (3) *qui prius erat infidelis, post lateris tactum optimum se theologum ostendit, duplicem naturam & unam hypostasin Christi edisserens; dicens enim Dominum, Naturam humanam, dicens Deum, Divinam confessus est in uno & eodem*. In hac fidei professione retinenda & prædicanda tam firmus tam confans postea fuit Thomas, ut præ aliis omnibus creduli Thomæ exemplum nobis proponatur. Fidei zelus ita Thomam corripuit, ut, quod de nullo legitur, solus Thomas fidei zelò factitasse legatur, quo ex capite jure dici possit Apostolus verè admirandus & prodigiosus. Ex lapsu fortior surrexit, post lapsum vehementius cucurrit Thomas; ex culpa prævia insigniter profecit Thomas, ex vulnere novam hausit virtutem, eum in modum, quò fractum & sanatum membrum ut plurimùm majus robur colligit, quàm nullò unquam vitiò luxatum, gratia nempe divina reduci Apostolo cooperante juxta Pauli (4) effatum: *Ubi abundavit delictum, superabundavit & gratia*. Thomas Stapletonus Patroni sui assiduus encomiastes (5) fusè ostendit, eum in Evangelio disseminando, & fide Christi in terris amplianda plùs omnibus aliis laborasse, prædicando totum pænè terrarum orbem excurrisse, & usque ad extremos Garamantas atque Indos penetrasse, nec tantum Parthis, Medis, Persis, Carmanis, Hyrcanis, Bactris; sed & Abyssinis ipsisque Sinis evangelizasse, in novum orbem, in Americam usque progressum, ut ubique gentium Christi fide cæcos infidelium animos illustraret, tandem pro fide orthodoxa gloriosa morte confectum, lancea confossum, martyrii palmâ conspicuum ad superos migrasse. Reddunt hæc simul sumpta admirabilem Apostolum, sed multò magis admirandum exhibent fidei prodigia post gloriosissimam mortem è cælo dispensata. Refert Naucerus

D 2

(6) Joan-

(1) B. Cyrill. l. 12. in Joan. c. 17.

(2) S. Aug. in oct. Pasch. (3) Theophyl. in Joan.

B. Zelotes pro fide.

(4) Rom. 5.

(5) Thom. Staplet. l. de 3. Thom.

(6) Nauch.
vol. 2. gen.
38. an.
1121.

(6) Joannem Indorum Patriarcham Romam venisse, & Callisto Summo Pontifici ac purpuratis Patribus palam in Consistorio summa cum fide enarrasse, suo tempore S. Thomam Apostolum cœlo lapsum quotannis populum in Indiis propria manu communicasse, & dignis quidem promptè Sacramentum porrexisse, ab indignis verò manum retraxisse. Damus huic prodigio totum sermonem præsentis festi in Anagram. Tu unde satis fuerit digito signasse, mirabilem fidei zelum, quò adhauc cœlis in terras D. Thomas exardescit. Qui de admirandis Palestinae locis bunt, affirmant, ædes S. Thomæ adhuc persistere, sed eò esse ingenio, nullos ferat habitatores nisi fideles Catholicos; si verò alieni ritus homines quicunque non probè Catholici degere ibidem præsumant, occideri experiuntur, atroci fato facinus puniri. Hem ardentissimum fidei ardorem perditæ & dilapidatæ zelotem Thomam, post fata multiplici martyris coronata, ut superius monuimus! toties enim martyrem colimus, quoties mortem debuit naturæ cursum spectando, grandibus ex tormentis obire, nisi ea divinissima virtute ab Apostoli corpore repulsa esset, nec tandem lanceis confossus proprio sanguine suo fidem Eucharistiam obsignaret. O utinam nostros quoque fidei spiritus usque adeo formidinis vigoribus è cœlo transmissis zelotes Thomas reaccendere & suscitaret? *Laudamus veteres, & nostris utimur annis.* Fidei Thomæ cæ perennem zelum etiam post fata, tepenti mundo exhibitum prædicamus, nos interim ore fidem crepamus, factò ipsò negamus, & ejuramus. Credulum Thomam colimus & veneramus, nos terim toti sumus increduli, & ne Deo quidem affirmanti fidem prædicam deferimus. Verbo: pauci hòc ævò dantur, qui cum incredulitate Thomam sectantur, adeo pariter ad frugem revertant, fidemque illi datam in tumultum usque tueantur. Quocunque oculos evolvas, nisi incredulos & infideles Thomam etiam inter Thomæ cultores Christianos oberrare videas, qui Deum ac divinissimam ejus fidem ore pro tulo deprædicent, factò negent. Ait Speculi Exempl. solers collectus fuisse duos tanto familiaritatis nexu sibi mutuò illigatos, ut unus pro altero etiam mori exoptaret. Rapuit unum propter Libitina, sed paulò antè, hanc utrimque legem firmassent, ut ille, qui prior in tumulum cecidisset, post fata Deo dante ad vivum regrederetur, eique alterius statum fidenter explanaret. Indulsi Deus, ut pactò contractò, staret extinctus. Aflitit Oresti suo adhuc vivo vegeto, lethipatus Pylades, eique paucis ævi simul alterius statum & modernam conditionem his verbis detexit: *Nemo credit, nemo credit,*

C.

Nos Thomam colimus credulum, & unum incredulum manemus.

Hist.

credit, quàm districtè Deus judicet, & quàm acerbè puniat scelestos. Paucis hisce palàm innuit, totum orbem Christianum & Catholicum hanc in horam infidelibus Thomis inundare, qui nec Deo credant, palàm vociferanti, nec in Deum ac Dominum suum viva & integra fide ferantur.

Dixit palàm Deus-Homo beatos, qui cum pauperie (7) luctantur, (7) Luc. 63
 qui esuriunt & corpus inediâ enervant, qui lacrimarum flumina mit-
 tunt, & oculos in uberes fletus resolvunt &c. at quotus hodie credit,
 hæc vera esse Oracula à Deo-Homine prolata? si enim hæc verè crede-
 rent, dicite, cur passim tanto est horrore mucida paupertas? cur tantis
 sudoribus *corraduntur opes irritamenta malorum!* nunquid omnes ad
 beatitudinem aspirant naturâ instinctu? hanc prima Veritas paupertati
 adscripsit, in opulentos contrâ multiplex *ve* detonuit: *Ve vobis diviti-
 bus, qui habetis hic consolationem vestram! ve vobis, qui saturati estis!
 ve vobis, qui ridetis* &c. his tamen omnibus insuper habitis passim
 hodie paupertas ejuratur & vitatur, quia nullus esse vult miser; con-
 tra, vix ullus est qui non dives fieri exambiat, non sanè alia ex cau-
 sa, quàm quòd ubivis credatur, divites verè beatos esse, miseros esse
 pauperes, at nunquid hoc est manifestè fidem Christo abrogare contra-
 rium proclamanti?

Dixit palàm Deus-Homo: *Diligite inimicos vestros, benefacite his,*
qui oderunt vos, ut sitis sicut patris vestri, qui in cælis (8) est. Per has vo- (8) Matt. 5.
 ces etiam præceptum nobis imposuit, ut communis habet Patrum Chryf.
 Hier. Aug. Paichasii, Concil. Carthag. quarti (9) & Interpretum sen- (9) Conc.
 tentia. Maldonatus & Sylveira explicatiùs tradunt, ex vi præcepti hu- Carthag. 4.
 jus teneri nos signa generalia Christiani amoris erga inimicos exhibere, c. 9.
 ajuntque grande peccatum peccari, si à communibus beneficiis, preci-
 bus & benevolentia signis inimicus excludatur; talis enim exclusio si-
 gnium esset odii latentis, quod omnia bona opera intoxicaret, ut irritò
 labore preces funderentur & eleemosynæ in pauperes sine lucro ad elee-
 mosynarium redundante erogarentur; occluderet aded odium & ran-
 cor, quò proximò infectamur, ipsos etiam cælos; & sicut amor pro-
 ximi & benevolentia hostibus exhibita nos filios reddit Patris, qui in
 cælis est, sic aversio & bilis in vicinum concepta, nos filios reddit dia-
 boli, eique immortuos recto tramite in Orcum præcipitat. Damus rei
 hujus exempla plura hòc annò Dom. . post Epiph. Dom. Sexages. Pa-
 schat. & Pentecost. unde ad oculum patescat, non credi hæc oracula et-
 iam Deo, Orci æternales poenas fatali alterius odio infectis palàm inten-

Beaticudi-
nem præ-
dicanti
Deo non
credimus

(8) Matt. 5.
(9) Conc.
Carthag. 4.

D.
Per ranco-
res cælum
occludi,
non credi-
tur, donec
& rancor in
Orcum
profige-
tur.

tanti, donec in Orcum detrufi, ferius infidelitatis fuæ pertinax fecerunt ejurent. Hæc & alia centies occinant Ecclefiæ, actum esse de faludum rancor corda pererrat, non defunt tamen, qui vel umbraticè hinc mox lapides, cultros, pugnos & enfes circumfpiciunt, totique ex cretice crepant, donec uberem vindictam ex hofte referant. Alii ob unquam fufpicionis notam totam ocus charitatem ex choro & foro prolegant. Alii cum ævi hujus pseudopoliticis Machiavelli affectis, omnes amicitiam fuos erga inimicos mendaciffimè fimulant, ut fic tutius incautos profcindant. Poëta teftè,

Trita, frequensq; via est per amici fallere nomen;

at verò ficut nullæ funt gravioreſ infidiæ, quàm quæ ſub officii ſimulaculo tanquam ſub cinere deliteſcunt, ita nullæ creduntur eſſe nocentiores; hæc interim odia palliò amicitia obvelata, in dies & menſes, annos & annorum luſtra prorogantur, unà mille occaſiones vindictæ inſtigantur, unà cœlorum oſtia in odio & rancore morituris oblectantur; quòd ipſum tamen nemo credit, licet ipſi ex Orco lemures huius damnationis cauſam in odium conjiciant decumanum.

(10) Sen. *Equiſſima vox eſt,* inquit (10) Seneca, *Et juſ gentium præ ſe ferre redde quod debes.* Jure Divino idem coelitus urgetur, *redde quod debes* ablata ſuis dominis reſtitue. Hæc reſtitutio ita neceſſaria eſt ad libertatem, ut contrariuſ error, poſſe aliquem non facta reſtitutione ſalvum

(11) Molin. *manifestam hæreſin importet,* ut fuſè probat (11) Molina. Nimiſ evidens eſt Auguſtini aſſertum (12) *non dimittitur peccatum, niſi reſtituatur ablatum;* porro ſi *res aliena propter quam peccatum eſt, reddi poſſit*

(12) S. Auguſt. *et non redditur, pœnitentiã non agitur ſed ſimulatur.* Fruſtra ergo quæſtidie Sacro aſſiſtis, fruſtra corpus pane & aqua emacias, fruſtra car-

E. Carthuſianis perenne cilicium circumgeſtas, fruſtra ſingulis Dominicis Synaxin frequentas, fruſtra in pauperes uberem eleemoſinam diſpenſas, fruſtra Romam uſq; nudis pedibus proreptas, fruſtra illuc ponderoſe crucis truncum bajulas; fruſtra ſummo à Pontifice abſolutionem reportas, malè ablata reſtituas. Hæc omnia ſimul ſumpta nihil proderunt, niſi ablata Dominis ſuis reddantur. Martyres ſunt diaboli, qui aliis in diis ac pœnitentiæ operibus eradere geſtiunt pravitatem are alieno contractam. *Lucrum in arca, damnum grande in conſcientia: tenent* & tenent

(13) Idem *iterum* inquit (13) Aug. tenent opes alienas, & quamdiu has tenent, quoque laqueis tenentur orcinis, & ſuffocantur. Horum exempli pleni ſunt omnes libri & Ordinum Annales. Damus & nos in hoc tragico Tract. plura hujus veritatis evidentia ſpecimina Dom. 1. Adverſus Dom. 4.

(10) Sen. l. 3. de beneficiis. c. 14.

(11) Molin. de Juſt. tr. de reſtit.

(12) S. Auguſt. ep. ad Maced.

E. Reſtitutionis neceſſitas non creditur.

(13) Idem in Pl. 61.

Dom. 4. Quadrag. Dom. 4. post Pasch. Dom. 1. post Pent. Dom. 3. post Pent. Dom. 6. post Pent. Dom. 8. post Pent. Dom. 9. post Pent. Dom. 12. post Pent. Dom. 13. post Pent. Dom. 14. post Pent. Festo S. Andrea. Festo Assumpt. B. V. Festo S. Matthæi. Festo Dedicat. Eccles. &c.

Quærat nonnemo, cur toties una eademque Materia tot fuerit Tragædiis suffulta? dico, quia nudis Assertis & Patrum sententiis utut è cælo deciduis *nemo credit*, nisi signa & prodigia videant, quibus simile scelus justus scelerum vindex eradicare constituit. At si hominum modernorum studia per totum hunc spectabilem mundum observes, etiam signa & prodigia ævi nostri mammonistas nec hilum terrefaciunt, multi ad aniles fabulas & poparum figmenta, historias horroris plenas ablegant, ut se omni restitutionis onere promptius expediant, donec tandem tribem nariam illam patulis auribus excipiant: *pecunia tua tecum sit in (14) perditionem!* verbò: *nemo credit*, restitutionem de necessitate facta (14) Act. 8. luti esse; si enim crederent, non tot fraudibus & dolis, non tot usuris & iniquis contractibus, non tot mendaciis & periuriis opes corradarent cæci eucliones, de restitutione nunquam anxii, nunquam solliciti, ut malè ablata suos ad legitimos possessores revertant.

Nôrunt porrò grandibus flagitiis obsessi, se certam fore Orci victimam, nisi in vivis integra Confessione multiplex scelus eluant. Sciunt, huc tendere Oracula divina, quibus auricularis confessio urgetur: *ite, ostendite vos Sacerdotibus (15) omnium auribus intonat Servator. O-* (15) Luc. 17. *stendite vos non in umbris verborum, sed in aprico. Ostendite vos non dimidios sed totos, nec tantum mentis peccaminosa superficiem, sed ipsum etiam fundum, circumstantias aggravantes & numerum, si grave sit delictum. Nôrunt quanta sit necessitas peragenda Confessionis, ut inde salus pendeat æviterna. Corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem, Paulo (16) teste. Idem Deus ex Veteri lege (17) inculcat: non confundaris confiteri peccata tua. Et mox iterum: pro anima tua ne confundaris dicere verum; cuius mox ratio subnectitur; est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gratiam & gloriam. Fac linguam stringat pudor & ruralis confusio, ut grande peccatum resorbeas & conticeas; certa tibi mors est; fac te coram homine confundas & nihil reticeas, certa tibi est vita, quam integræ confessioni tanquam conditioni sine qua non, Deus appendit. At verò quis hodiè his oraculis fidem habet? centies hæc sacro ex pulpito repetantur, semper erit verum dicere, *nemo credit, nemo credit, nemo credit*. Ita sanè plerosque (18) Ter- tull. l. de 4. F. Necessitas Confessio- nis inte- græ, non creditur. hujus infidelitatis redarguit (18) Tertul. l. de 4. F. Necessitas Confessio- nis inte- græ, non creditur. *plerosq; hoc opus & publi-* pœnit.*

& publicationem sui aut diffugere, aut de die in diem differre video, plerisque magis memores, quam salutis. Item terminò utitur perquam laudabiliter, ait Tertul. qui peccata sua sacro in tribunali perpetuo occultent, & salubriter confiteri erubescant; hoc ipse omyem adimere sibi ad gratiam & gloriam Dei stolidissimè occludant. Censet autem Tertul. plerosque hoc ex damnosæ taciturnitatis vitio damnari, quia perdet plerosque coram homine palàm dicere, quod non erubuerunt coram Deo perpetrare, imò qua subinde per avernalem jactantiam in cœcis in ebrietate propalantur, unde graviter difamentur. Si juxta Tertul. plerique hominum ex hoc summè lethifero pudore cœlo exciderunt, & in orcum præcipitentur, operæ pretium fuerit in praxi ostendere

(19) S. Augustin. in *omissa confessione*, ut magnus inquit (19) Aug. *locum non dari misericordie divine*. Qui ergò hæctenus verbis & oraculis divinis fidem abserunt, fidem factis exhibeant, quibus ad oculum clarescat, orco plethoræ tumax silentium, poenis æternantibus stygium pudorem proscindi.

Ut plurimum quidem feminis à natura pudoratis contra hanc innocentiam pugnandum est in S. tribunali, ne ab Orco sibi linguam stringi patiantur, ut muta & mutila reddatur confessio prout ex Carolina patet Peruana, de qua fusè actum, est Dom. 3. Quadrag. post Pent. Tubæ & Dom. 18. post Pent. item Festò S. Magdal. & S. Annæ. Sed at verò scimus hóc malò æquè viros ac feminas premi, opprimi. Scimus hóc uncò etiam in æternæ damnationis barathrum tractos esse religiosos famâ sanctimonix, dum viverent, illustres. Horum è numero

(20) Christoph. Vega de Confess. auricul. Pelagius fuit, Vega (20) teste, qui totum, quod sequitur ex Annis vitæ religionis. Cujus Ordinis fuerit Pelagius, non edissero; caminus ætatem hodie quâ nihil trivialius est, quàm ut totum corpus unius membri vitium condemnetur. Magnorum virorum calus novi sunt in Ecclesia, nec quemquam concutere debent, nisi damnò sapiat alienò. *In omni cœtu, in omni congregatione, Petrus*

(21) Petr. Dorland. in Chron. Carthuf. (21) Dorlandus, *semper bonos cum malis, triticum cum paleis reperit* vel ut inquit (22) Blesensis: *ad extremum usq. seculi diem cum Jherosolimitis habitabunt Jebusei, eodem in horto myrtus proscillet & urtica, liliæ ter spinas excrescent*; neque tamen urbem proscindes, que simul concludit Jebuseos, neque idèò hortum despicias, ubi simul

G. subinde videas media inter lilia lolia & urticas, spinas & ambrosiam. Ruri nactus est optimos parentes Pelagius, qui eum præviò extimulabant. Adultior factus pascendo cori pios per parentes admotus, nihil foris omisit, quæ dogma

nat.

addidit. Voluit opilio rosarium Dei sui æquè sub dio, ac sub tecto obsequiosus verna. Coluit viciniam pientissimus Asceta; hic cùm Sacerdos esset, nullum diem sine sacro domi lecto passus est abire. Adstitit Sacro quotidie Pelagius, & familiaritate cum hoc eremi cultore contracta, tantos inde pietatis stimulos collegit, ut vitam duceret, quam alii passim à raro virtutum omnium cultu suspicerent & honorarent. Mortuis parentibus tantos in virtutum stadio progressus fecit, ut toti mundo calces illideret, eum in finem domum paternam, agros & pecus vendidit, & opes hinc lectas in pauperes distribuit, factus pariter eremicola tam famosa sanctitatis, ut à summis & infimis sua in solitudine pro solatio, morumq; documento salutaretur. Invidit dæmon virtutem ita celebrem juveni Pelagio, à stiva in Sacrarium illato; hinc totis eum viribus adortus, oninem movit lapidem, ut rudem & illiteratum Pelagium everteret, & è cælo in cœnum, imò etiam in Orcum præcipitaret. Primus aries, quoque pugnatum ivit Pelagium Cacodæmon, Veneris fuit probrosa voluptas, quâ phantassam solitarii usque adedò corripit, ut solitas preces multoties turbaret. Restitit quidem strenuè assultibus orcinis Pelagius; ad preces confugit tentatus Orco victor inclutus; sæpius fortem repulsam passus Acheron, sæpius ad cellam revertit, & ut ait Evangelista, secum alios septem ipsò nequiores spiritus assumpsit, qui ut olim Hieronymo, prostituti pudoris lenas objicerent, & lascivis motibus Pelagium titillarent; fractus tandem, seu tot insolentis Orco accessibus defatigatus, nullum actu stuprum commisit, neque ulla se foeditate contaminavit, sed nudo Venerum aspectu delectatus locum duntaxat Veneris cogitatibus indulgit, iisque moroso cum beneplacito, & in scelus committendum, siquidem occasio foret, pleno assensu aliquantum inhæsit; mox tamen inde gravi mœrore correptus ad se revertit, his seipsum affatus: e hodie Pelagi, quid egisti? quid perperam cogitasti? Siccine Orco victor jam victus es, ab Orco? siccine potuit tibi cogitatio placere, quæ focum accendit æternantem! Paulò antè eras Dei filius per gratiam, tot precibus ac jejuniis coëmtam, nunc verò dæmonis victima, Orco præda factus es per luxuriantem cogitatum animò receptum, assensu firmatum! hoc scelus ut expungas, opus erit propterea confessione ac pœnitentia omnibus numeris absoluta; at verò cui scelus animò commissum confiteberis? pateat, te locum dedisse carneæ pravitati, te motus venereos animò tenus captasse, unà probi nominis fama corruet. Hem artem & industriam diabolicam! sic mille respectibus ora nititur peccantium tetra Styx obserare. His fluctibus cùm

E

Pelagius

Pelagius volveretur, commodum cellam Deo dante peregrinus eremicola transgressus, foris vidit Pelagium mœrorè absorptum obambulantem, qui mox ad eum amico vultu conversus, his eum vocibus complabat; & quid tibi triste accidit Pelagi, ut tantus mœror vultum occupet? frontem explica, animos serena; neque enim decet, ut serena Dei tam immodicis mœroribus mentem obruat; Deum si gravi peccato læsisti, pœnitentiam ocius capesse, candida exhomologati animo pia, & Deum habebis causæ tuæ nunc perditæ patronum. Stupuit novam eamque vaticinam salutem Pelagius, & mox in vicem respondit amice, unde Pelagium nôsti peregrinus? cui iterum novus hospiti novi te apprimè Pelagi, quem tota latè vicinia tanquam vitæ sancti- niâ clarum colit Ascetam; vis tetrus mœroribus liberari, integram confessionem matura; hæc expeditâ, pax, animi quies, & tam oris quæ cordis serenitas extemplo revertent. His dictis disparuit. Agnovit dum è cœlis Monitorem pœnitens, & ocius constituit Deo reddere agnos pœnitentiæ fructus; hos ut tantò certiùs exhiberet, in mœrorum a fervido disciplinæ studio passim celebratum recipi exaruit. Illicò in suffragia, & nemo fuit toto è cœtu, qui non sibi de tanta mœrosæ sanctitatis eremicola cœtui aggregando applauderet, persuasit monastico Corpori suo cœlò lapsum fratrem coaptasse, unde tota religio nova frugum & virtutum caperet incrementa. Explevit partes religiosi mundo mortui Pelagius, omnibus omnia, regulam etiam levidensium ad literam & literæ apicem continuus cultor, induis quoque promptè ac hilariter obedire doctus, humilitatis constanti assertor, corporis sui plagiarius, omnis voluptatis, omnis gulæ ac corporalis solatii juratus hostis. Tenuit hanc vitæ austeritatem annos octonos; his dilapsis, lue obrutus animadvertit, hanc primam & ultimam fore luem, quâ confectus Deo Judici sisteretur. Vidit presentaneam mortem, conscientiam lascivæ cogitationis ream afflictis motibus clemens Deus irritabat; inquietum scelus perpetim pungebat, & sui urgebat expiationem, ne confessionis defectu homo pravo excogitatu periret. At timor & pudor ac vanus hominis respectus ita morientis pectus obsedit, ut nil inde de lascivo cogitationis aures Confessarii difflueret. Debuit nunc saltem tot annis pressus cœcus Medico detegere, ut plenam salutem reciperet, debuit hoc in arcanis Oraculis fidem habere divinis, & per integram confessionem animam illis transcribere. Credere debuit moriturus, se inexpiatum iusto à Jure æternis ignibus fulminandum; sed prævaluit pudor; timor itygius, quæ

homines dicent &c. tot oraculis divinis prævaluit. Abiit quidem, sed non in cœlum è cella sua contendit, ut loqui placet Bernardo; abiit quidem pro forma expiatus & Eucharisticò Viaticò refectus, sed lascivo cogitatu nullis unquam Sacramenti clavibus per Confessionem subiecto, miserimè immortuus, in eam persuasionem pessimè per Stygem abreptus, elui posse clanculò per pœnitentiæ opera sine confessione. Gaudebant Cœnobitæ, se tam sancti corporis exuvias nactos, aris dignas, & cultu fortè publico post aliquot Olympiades honorandas. Omnium vota sursum ibant: O utinam cum Pelagio mihi quoque datum esset hinc migrare! agebantur exequiæ summa cum pompa & populi affluxu; Pelagio tanquam Cœliti se ac sua singuli commendabant, palàm in preces effusi, ut è cœlo terricolis benediceret. Antequam hic loci edisseram, quid porrò post hæc fata piè ad speciem obita contigerit, probè velim sententiam librari, quam protulit (23) Isaias: *Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt, & viam gressuum tuorum dissipant.* (23) Isa. 3. Verbis his illi propriè Sacerdotes tanguntur, qui vulgò *laxi fratres* audiunt, & viam in cœlos obvius peccatoribus adpromittunt, non ut animas cœlo lucrentur, sed ut commodis suis studeant, ut bursas expleant, ut gulæ ac genio suo largius indulgeant, ut mensas præparent adipales, & vina coronent &c. Non omni spiritui credi potest; probari debent, num ex Deo sint divini. Divini si fuerint, arctam potiùs viam in cœlum prædicabunt, non laxam. Divini si fuerint, carni erunt & mundo mortui, ac unà quidquid gulam sapit, quidquid juratæ humilitati pauperum propriæ reclamant, etiam oblatum, etiam obtrusum rejicient, evertent, vel ad mundi hujus discolos assecclas remittent. At vero quis prohibet has voces sensu accommodatitio hic Pelagio adscribere: Pelagi Pelagi, qui te beatum dicunt, seipsos graviter decipiunt, & viam gressuum suorum dissipant, si quidem tua velint vestigia sectari. Quid ergò triste ac tragicum accidit extincto? ea quæ sequuntur, veri nominis Tragediam repræsentant, omnibus etiam religiosis cum horrore spectandam. Prima post exequias nocte, more solito ad campanile cœnobii frater properabat, signum daturus ex officio ad matutinas laudes Deo palàm in Ecclesia, non primo manè contra leges & statuta, sed media nocte juxta veterem disciplinam & strictiorem observantiam decantandas. At ecce, cùm ad Pelagii tumulum accederet, vidit extra tumulum sepulti corpus jacere. Horrui primitus, & cùm nihil mali occurreret, tacito labore corpus in tumulum solus reposuit & abscessit. Altera nocte cùm idem corpus foràs projectum spectâisset, id properè Præsuli retulit,

tulit, addita etiam, quid heri actum esset, fida relatione; sic octavo imperio Cœnobiarchæ media nocte in templum evocati sunt cœnobiarchæ, persuasi, digniorem fortè tumultum Viro tam sancto cœlitus delatum esse. Fuis precibus Cœnobiarcha se ad præsens funus committit, dixitque: age sis Pelagi, dum viveres, promptam semper obedientiam Superioribus tuis detulisti, hanc neque mortuus negabis; tua est parendi promptitudine fretus, præsens impero, quid hoc insolito corporis tui motu exambias, palàm exponas. An fortè Deus vult corpus tuum aliò transferri, & nobiliore tumulto tuis virtutibus commutato recondi? responde, Deique voluntatem obedientiæ filii explere. Ad hæc imperia horridum in morem funus ingemuit, & sic loquitur: vix misero Pelagio, qui pravæ cogitationis motum animo meo cum dilectione & assensu in eremo receptum, & nulla unquam confessione tot annis expiatum, æternum damnatus luo. Flammis crucior non pergantibus sed acheronticis, cruciandus æternum. Jussus præsens cominus intueri Cœnobiarcha, vidit, totum instar ferri candentis ignis, jamque tremulo pede abitum parabat, en jussus fuit denique vice propius accedere, & S. Hostiam adhuc integram ore maledicere. His factis, iterum locutus Pelagius, fimo jussit damnati corporis exuvias recondi. Sic quem omnes pro sancto Cœlitate colunt, sulphureâ mersus est abyssus, fidei defectu, quia credere noluit, licet esset oraculis, tot exemplis & monitis ad credendum extimulatus, cessariò ad salutem requiri confessionem, eamque integram & omnibus perfectam. Fuerunt hæc etiam hoc in puncto patres creduli Thomæ, contra fidem catholicam persuasi, scelus elui potest ne plenaria exhomologesi. Fuerunt, qui se stygio pudore vinci patere, ut mutilam redderent confessionem, & palmare scelus silentio gerent, credant vel hodiè, cœlitus inculcari quod Thomam monuit, *noli esse incredulus sed fidelis*. Noli tot S. Spiritus Oracula contempnere, noli tot Superùm monita exflare, noli fidem abjicere, quæ auricularem feraris confessionem. Cum Pelagio hæcenus peccatum damnò illius respisce, & fidem tot argumentis firmatam in tumultum usque propugna, certus, hoc medio te ad perennem vitam è tumulto resurrecturum.

Amen.

